

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่าง

ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของเทศบาลเมืองลำพูน

ประจำปี ๒๕๖๓

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริตคือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการ พนักงาน และผู้บริหารงานทุกคน ซึ่งเป็นเจตจำนง ของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

ดังนั้น เทศบาลเมืองลำพูน จึงได้ดำเนินการและจัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในเทศบาลเมืองลำพูน อันจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการของเทศบาลเมืองลำพูนจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๑. ความเป็นมา

ด้วยเทศบาลเมืองลำพูน ได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขึ้นเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม การมีวินัยต่อการปฏิบัติหน้าที่ในภาครัฐให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่ดีและมีประสิทธิภาพ รวมถึงคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ มุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝึกระวังเพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ ตามนโยบายคณะรัฐมนตรีที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ และให้เป็นปัจจุบันตามกลยุทธ์ที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ด้วย

๒. หลักการและเหตุผล

การทุจริตคอร์รัปชัน คือการใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ ที่ตนเองมีอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง ญาติ พี่น้อง และพวกพ้อง การทุจริตเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีความสลับซับซ้อน การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยละเมิดต่อกฎหมายและหลังจรรยาบรรณโดยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความชอบ ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมประกอบกับทำให้ผลประโยชน์ของหน่วยงาน องค์กร สถาบัน สังคมต้องสูญเสียไป โดยอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงินคุณภาพการบริการ ความเป็นธรรมในสังคม ฯลฯ อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่ตั้งใจกระทำความผิดยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาเป็นจำนวนมาก นำไปสู่การถูกกล่าวหา ร้องเรียนหรือถูกลงโทษ ดังนั้น เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest : COI) จึงเป็นประเด็นปัญหา

/ทางการบริหารภาครัฐ.....

ทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน รัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ให้ความสำคัญและผลักดันให้การปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติโดยการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลยึดหลักการบริหารจัดการที่ดียุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๙ มีมติให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสเป็นไปอย่างจริงจังต่อเนื่อง สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงมหาดไทยที่มุ่งเน้นให้ท้องถิ่นไทยใสสะอาดปราศจากคอร์รัปชัน และมีการตรวจสอบโดยประเมินตามแบบสำรวจเชิงประจักษ์ (Evidencebased Integrity & Transparency Assessment) ซึ่งการจัดทำข้อมูลตามแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (ITA) มีการมุ่งเน้นในเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน และเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนยังกำหนดเป็นคำถามในแบบสำรวจใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (ITA) ซึ่งเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานยังไม่มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งอาจก่อให้เกิดการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่มีความเสี่ยงในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) มาใช้ในการประเมินการดำเนินงานของส่วนราชการ เพื่อยกระดับความโปร่งใสซึ่งจะสนับสนุนให้ค่า CPI ของประเทศสูงขึ้น ซึ่งเป็นการประเมินที่ต้องการให้หน่วยงานรัฐยกระดับให้โปร่งใสและต่อต้านการทุจริตในองค์กร โดยสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ ดำเนินการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ผ่านกิจกรรมต่างๆ ตลอดจน การให้ความรู้ตามคู่มือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ซึ่งการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน ต้องกระทำอย่างจริงจังโดยยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมของทุกส่วนในสังคม ถือเป็นหน้าที่ของทุกคนในสังคมที่ต้องร่วมมือกันในการรายงานข้อมูล การติดตามตรวจสอบและนำเผยแพร่ต่อสาธารณะ การเอาผู้กระทำผิดไปลงโทษตามกระบวนการยุติธรรม

๒. การทำให้การบริหารงานในทุกส่วนราชการมีความโปร่งใส โดยการเปิดเผยขั้นตอนการทำงานให้ผู้ติดต่อรับบริการทราบ มีระยะเวลาสำหรับใช้ดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ มีกฎระเบียบน้อยที่สุดเพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยาก และให้มีการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่น้อยที่สุด เพื่อปิดโอกาสที่เจ้าหน้าที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้ใช้บริการ

/๓. ผู้ปฏิบัติหน้าที่.....

๓. ผู้ปฏิบัติหน้าที่มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ การตรวจสอบต้องสามารถกระทำได้ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งเปิดให้มีการตรวจสอบจากสาธารณะ และการมีองค์กรอิสระที่มีอำนาจเพียงพอในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำการ คอรัปชั่นเพื่อนำมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรม

๔. ยึดหลักนิติธรรม การบริหารงานที่ยึดหลักกฎหมายที่มีความชอบธรรมและมีความเป็นสากล

๕. มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต้องเป็นไปโดยเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติต่อกลุ่มบุคคล หรือบุคคลเป็นการเฉพาะ ให้สอดคล้องกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ (ระยะที่ ๓) (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) เพื่อส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมป้องกันและปราบปรามการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ไว้ ๔ ยุทธศาสตร์ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างค่านิยมวัฒนธรรมสุจริตและตระหนักถึงภัยของการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาระบบและบุคลากรป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ประชาสัมพันธ์ด้วยการตลาดเชิงสังคม (Social Marketing) เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นจะต้องดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของเทศบาลเมืองลำพูนอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐของเทศบาลเมืองลำพูน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ อันเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกัน ของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในครั้งนี้ ได้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่างๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ ตามบริบทความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ของเทศบาลเมืองลำพูน

/การวิเคราะห์ความเสี่ยง.....

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ จะช่วยให้เทศบาลเมืองลำพูนทราบถึงความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้น สามารถกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วน เชิงรุกในการป้องกันยับยั้งการทุจริตหรือปิดโอกาสทุจริต เพื่อการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่ ที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ยังบรรจุเป้าหมายตามนโยบายสำคัญเร่งด่วน หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษอีกด้วย

การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การปฏิบัติงานหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการปฏิบัติราชการและผลประโยชน์ทับซ้อน โดยการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้

๑. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ
๒. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในความมีคุณธรรมความมีจริยธรรม
๓. การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลพร้อมกันนี้ ยังสามารถกำหนดมาตรการแนวทางป้องกัน ยับยั้งการทุจริต ปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพุดติมิชอบการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

๔. การดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. พิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม คือมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน การสร้างอุปสรรค
- กระบวนการที่มีช่องทางเรียกร้องหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. โดยมีกระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- การรับ-จ่ายเงิน
- การบันทึกบัญชีรับ-จ่าย / การจัดทำบัญชีทางการเงิน
- การจัดซื้อจัดจ้าง และการจ้างบริการ

- การกำหนดคุณลักษณะวัสดุ ครุภัณฑ์ การกำหนดคุณสมบัติที่ผู้ที่จะเข้ารับประมูลหรือขายสินค้า
- การตรวจรับวัสดุ ครุภัณฑ์
- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง
- การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ
- การจัดหาพัสดุ/การจัดซื้อ จัดจ้าง
- การจัดกิจกรรม/โครงการ/การฝึกอบรม/ศึกษาดูงานและการประชุม
- การเบิกค่าตอบแทนต่างๆ
- การใช้รถ/ทรัพย์สินของทางราชการ

๓. ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ
- เปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ทำให้ผู้ปฏิบัติใช้โอกาสกระทำผิดในทางมิชอบด้วยหน้าที่
- เสียชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

๔. แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. การเสริมสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่สังกัดเทศบาลเมืองลำพูนรังเกียจการทุจริตทุกรูปแบบ

ให้กับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ของเทศบาลเมืองลำพูน เช่น

- การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของพนักงานเทศบาลและพนักงานลูกจ้าง เทศบาลเมืองลำพูน
- เผยแพร่ค่านิยมสร้างสรรค์ให้แก่พนักงานเทศบาลและพนักงานลูกจ้าง
- จัดโครงการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับพนักงานเทศบาลและพนักงานลูกจ้าง
- การส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชา เป็นตัวอย่างที่ดี

๒. การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงาน เช่น

- การแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม
- การเผยแพร่หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด
- การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลและ

พนักงานจ้าง อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

- จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๕. สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

เทศบาลเมืองลำพูน ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน จำนวน ๔ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. การจัดซื้อ และการจัดหาพัสดุ
๒. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่
๓. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว
๔. การเบิกจ่ายค่าตอบแทน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ตามแนวทางของเทศบาลเมืองลำพูน จึงได้วิเคราะห์ถึงโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ หรือผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิเคราะห์จากพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น นำมากำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในประเมินความเสี่ยงการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ของเทศบาลเมืองลำพูน ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

/เกณฑ์ระดับความรุนแรง....

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินการ(บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนานๆครั้ง

ตารางระดับความเสี่ยง(แยกตามรายสี)

ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี	มาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงสูงมาก	๑๕-๒๕	แดง	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงโดยการหยุด ยกเลิก เปลี่ยนแปลงกิจกรรม
ระดับความเสี่ยงสูง	๙-๑๔	ส้ม	ต้องมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	๔-๘	เหลือง	ยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการควบคุม
ระดับความเสี่ยงต่ำ	๑-๓	เขียว	ยอมรับความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสี มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างการปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

/รายงานวิเคราะห์....

เทศบาลเมืองลำพูน จึงได้นำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง ตามประเด็น ดังนี้

รายงานวิเคราะห์ความเสี่ยงการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
ของเทศบาลเมืองลำพูน

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน		
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง
๑. การจัดซื้อ และการจัดหาพัสดุ	๑. มีระเบียบ กฎหมายเกี่ยวข้องค่อนข้างมากและมีการปรับเปลี่ยนระเบียบอยู่ตลอด ๒. กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างมีหลายขั้นตอนโดยอาจมีผู้ปฏิบัติงานเพียงคนเดียวทำให้เกิดความผิดพลาดได้ ๓. ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอหรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย ๔. ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานด้วยความประมาทเลินเล่อ ๕. ผู้ปฏิบัติงานจงใจทุจริต ประพฤติมิชอบ	๔	๔	๑๖
๒. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่	๑. การปฏิบัติหน้าที่โดยเอื้อผลประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น ๒. การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ	๒	๓	๖
๓. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว (รถยนต์ของทางราชการ วัสดุสำนักงาน)	๑. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบ ข้อกฎหมายไม่เพียงพอและอาจละเลยการปฏิบัติตามเช่น ระเบียบมท.ว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ๒. ผู้ปฏิบัติงานมีการใช้ทรัพยากรมากเกินความจำเป็นในแต่ภารกิจ เช่น น้ำมันมากเกินความจำเป็นหรือคนมากเกินความจำเป็น ๓. ขาดการควบคุม การกำกับติดตามหรือตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ	๒	๒	๖

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยงด้าน ผลประโยชน์ทับซ้อน		
		โอกาส	ผล กระทบ	ระดับ ความเสี่ยง
๔. การเบิกจ่าย ค่าตอบแทน(การเบิก ค่าตอบแทนการ ปฏิบัติงานนอกเวลา ราชการ การเดินทาง ไปราชการ หรือการ ประชุม อบรม สัมมนา)	๑. การควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบเรื่องการ เบิกจ่ายค่าตอบแทนอาจเกิดข้อผิดพลาดไม่เป็น ระเบียบ ข้อกฎหมายที่กำหนด ๒. ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจ ระเบียบข้อ กฎหมาย ไม่เพียงพอหรือมีประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานน้อย ๓. ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานด้วยความประมาทเลินเล่อ ๔. ผู้ปฏิบัติงานจงใจทุจริต ประพฤติมิชอบ	๒	๓	๖

การจัดลำดับความเสี่ยง

เทศบาลเมืองลำพูนได้วิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน
สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	ลำดับของความสำคัญของความเสี่ยง
๑. การจัดซื้อ และการจัดหาพัสดุ	ลำดับที่ ๑ (ระดับความเสี่ยงสูงมาก = ๑๖)
๒. การเบิกจ่ายค่าตอบแทน	ลำดับที่ ๒ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๖)
๓. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ของเจ้าหน้าที่	ลำดับที่ ๓ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๖)
๔. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ ส่วนตัว	ลำดับที่ ๔ (ระดับความเสี่ยงปานกลาง = ๔)

สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน และจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงอยู่ในระดับความเสี่ยงสูงมากและระดับความเสี่ยงปานกลาง และจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือมีมาตรการป้องกันทับซ้อน ดังนี้

๑. การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ อยู่ในระดับความเสี่ยงสูงมาก จากการวิเคราะห์พบว่า มีระเบียบกฎหมายเกี่ยวข้องค่อนข้างมากและมีการปรับเปลี่ยนระเบียบอยู่ตลอดเวลา มีหนังสือชักชวนต่างๆ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีหลายขั้นตอนบางกระบวนการงานมีผู้ปฏิบัติงานเพียงคนเดียวอาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ ประกอบกับผู้ปฏิบัติงานบางคนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือปฏิบัติงานด้วยความประมาทเลินเล่อ

๒. การเบิกจ่ายค่าตอบแทน (การเบิกค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ การเดินทางไปราชการ หรือการประชุม อบรม สัมมนา) อยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง จากการวิเคราะห์พบว่า การควบคุมกำกับดูแลตรวจสอบเรื่องการเบิกจ่ายค่าตอบแทนอาจเกิดข้อผิดพลาดไม่เป็นไปตามระเบียบ ข้อกฎหมายที่กำหนด และผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจระเบียบ ข้อกฎหมาย ไม่เพียงพอหรือประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย หรือปฏิบัติงานด้วยความประมาทเลินเล่อ

๓. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง จากการวิเคราะห์พบว่า การปฏิบัติหน้าที่โดยเอื้อผลประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น หรือการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ จนก่อให้เกิดความเสียหายของทางราชการ

๔. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว(รถยนต์ของทางราชการ วัสดุสำนักงาน) อยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และขาดการควบคุมกำกับติดตามหรือตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ

มาตรการในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการจัดลำดับของความเสี่ง ความเสี่ยงที่อยู่ในระดับความเสี่ยงสูงมาก และระดับความเสี่ยงปานกลาง ทำให้เห็นว่าความเสี่ยงที่ต้องมีมาตรการป้องกันเพื่อควบคุมความเสี่ยง เทศบาลเมืองลำพูน จึงได้กำหนดมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงาน ดังนี้

๑. การจัดซื้อจัดจ้างและการจัดหาพัสดุ

๑. จัดทำแผนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานให้เข้าใจระเบียบ ข้อกฎหมาย เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างและระเบียบ ข้อกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้

๒. กำหนดแผนอัตรากำลังให้มีผู้ปฏิบัติงานที่เพียงพอ

๓. หากพบว่ามีผลกระทบที่ต้องดำเนินการทางวินัย ละเมิด และอาญาอย่างเคร่งครัด

๔. หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกฎหมายอย่างเคร่งครัด

๕. เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้บุคลากรในหน่วยงาน เพื่อไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยการฝึกอบรม การมอบนโยบายของผู้บริหาร และการเผยแพร่กิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกสุจริต

๒. การเบิกจ่ายค่าตอบแทน

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ปฏิบัติงานถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้

๒. สร้างองค์ความรู้ รวบรวมและสรุประเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ให้ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน

๓. หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๔. ส่งเสริมให้เกิดความคิดแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

๓. การนำทรัพย์สินทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว

๑. สร้างความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบ การใช้ทรัพย์สินทางราชการให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายโดยเคร่งครัด

๓. ส่งเสริมให้เกิดความคิดแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

๔. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่

๑. เผยแพร่ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลอื่น

๒. หัวหน้าหน่วยงานต้องควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓. หากพบว่ามีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ต้องมีการดำเนินการทางวินัย และคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นในทันที

ซึ่งผลจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมา เทศบาลเมืองลำพูนยังไม่เคยถูกร้องเรียนว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนแต่อย่างใด และในปีที่ผ่านมาเทศบาลได้มีการดำเนินการดังนี้

๑. จัดทำประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน พร้อมกับการให้ความรู้แก่ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เพื่อยกระดับมาตรฐานความสุจริต คุณธรรม จริยธรรมและความโปร่งใส

๒. กำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนให้เจ้าหน้าที่ทุกคนถือปฏิบัติ

๓. กำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบบุคลากรถึงความเกี่ยวข้องกับคู่เสนาองานในการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. กำหนดบทลงโทษอย่างชัดเจนว่าหากมีหลักฐานว่าผู้ใดฝ่าฝืนมาตรการและแนวทางในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน จะต้องถูกลงโทษทางวินัยและโทษทางอาญาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๕. ประกาศกำหนดช่องทาง/สถานที่ แจ้งเบาะแสหรือให้ข้อมูล กรณีที่พบเห็นและมีหลักฐานที่ทำให้มั่นใจว่า ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองลำพูน ทุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของตนเอง จนทำให้ประโยชน์ส่วนรวมเสียหาย

๖. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เช่น แต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และการประมูลงาน เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมสภาท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณ เป็นต้น

๗. จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๘. การป้องกันและแก้ไขปัญหาร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

๑. ให้นำกระบวนการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ทุกขั้นตอนมาเผยแพร่ที่หน้าเว็บไซต์ของเทศบาล เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้ที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เช่น

- การเผยแพร่กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ
- การจัดทำแผนการจัดหาพัสดุประจำปี
- การดำเนินการจัดหาพัสดุตามแผนการจัดหาพัสดุ
- การกำหนดและการประกาศหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและการตัดสินผลการจัดหาพัสดุแต่ละรายการ/โครงการ
- การสรุปผลการจัดหาพัสดุในแต่ละรอบเดือน
- การประเมินผลการจัดหาพัสดุตามแผนการจัดหาพัสดุในปีงบประมาณ

๒. ในการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะวงเงินงบประมาณที่ใช้มากน้อยเพียงใด ให้เรียกผู้เสนอราคามาต่อรองราคาให้ต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ และราคาไม่ควรสูงกว่าวงเงินที่จะซื้อหรือจ้าง หรือสูงกว่าแต่ส่วนที่สูงกว่านั้นไม่เกินวงเงินที่จะซื้อหรือจ้าง ตามระเบียบพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐

๙. จัดทำประกาศนโยบายคุณธรรมและความโปร่งใส ให้หน่วยงานในสังกัดถือปฏิบัติ

๑๐. ผู้บริหารของเทศบาลเมืองลำพูน มีการแสดงเจตจำนงว่าจะบริหารงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริตต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานและชุมชนในเขตเทศบาลโดยการจัดทำประกาศแจ้งเวียนให้ทราบ ประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ (www.lamphuncity.go.th)

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานความสุจริต คุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองลำพูน ให้ปฏิบัติงานตามกฎหมาย เพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และเป็นการสร้างระบบเพื่อป้องกันเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ให้เจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองลำพูนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เห็นควรกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ดังต่อไปนี้

๑. การบริหารเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ถ้าไม่มีการบริหารเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ของรัฐก็จะละเลยประโยชน์สาธารณะและให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนตนหรือของคนบางกลุ่มแทน ซึ่งจะมีผลต่อการปฏิบัติงานและอาจนำไปสู่การประพฤติมิชอบในที่สุด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐก็มีชีวิตส่วนตน มีบางครั้งทีผลประโยชน์ส่วนตนจะมาขัดแย้งกับการทำหน้าที่ แต่ประเด็นคือต้องเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีอย่างโปร่งใสและยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นเรื่องหลัก หน่วยงานภาครัฐต้องจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างโปร่งใส และพร้อมรับผิดชอบ มิฉะนั้น จะบั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการ

ปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน ปัจจุบันขอบเขตของผลประโยชน์ทับซ้อนขยายมากกว่าเดิม เนื่องจากการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ทำให้มีความสัมพันธ์ซับซ้อน/ซ้อนทับ มากขึ้น หน่วยงานควรตระหนักว่าผลประโยชน์ทับซ้อนจะเกิดขึ้นในการทำงานและต้องพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการระบุและเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน หน่วยงานต้องขจัดความเข้าใจผิดที่ว่าผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นเรื่องผิดในตัวเอง มิฉะนั้นคนก็จะพยายามปกปิด จนทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและส่วนรวม เมื่อผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นปัจจัยที่เข้ามามีอิทธิพลในการทำงาน หรือการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ นำไปสู่การใช้อำนาจในทางมิชอบ หรือแม้แต่การทุจริตคอร์รัปชัน หรือ ฉ้อราษฎร์บังหลวง ดังนั้น การจัดให้มีแนวทางการบริหารเพื่อป้องกันเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนจะสร้างประโยชน์มากมายแก่หน่วยงานของรัฐ ในด้านต่าง ๆ เช่น

- ลดการทุจริตประพฤติมิชอบ
- สามารถแก้ข้อกล่าวหาเรื่องการล่าเอียงได้ง่าย
- แสดงความยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล
- ประชาชนเชื่อมั่นว่าหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม และไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง

การบริหารจัดการ ตามหลัก ๔ ประการสำหรับการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน ประกอบด้วย

๑. ปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ คือ เจ้าหน้าที่ต้องตัดสินใจภายในกรอบกฎหมาย และนโยบายตามขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ให้มีผลประโยชน์ส่วนตนมาแทรกแซง

๒. สนับสนุนความโปร่งใส และพร้อมรับผิด คือ กำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน และเปิดเผยให้ประชาชนทราบ รวมถึงเปิดโอกาสให้ตรวจสอบ

๓. ส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคล และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติและจัดการกับเรื่องส่วนตัวเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาให้มากที่สุดโดยฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการสร้างระบบป้องกันพร้อมกำหนดนโยบาย

๔. สร้างวัฒนธรรมองค์กร คือ ผู้บริหารต้องสร้างสภาพแวดล้อมเชิงนโยบายที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในเวลาที่มิประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้น

/แนวทางการป้องกัน.....

แนวทางการป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. ปรับปรุงนโยบาย มาตรการ ให้รัดกุม ชัดเจน ลดโอกาสที่จะใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน
๒. ค่อยสังเกต ประเมินพฤติกรรมความเสี่ยงต่อการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างมีระบบในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นอาจใช้ทั้งการติดตั้งกล้องวงจรปิด และการใช้สายสืบภายใน
๓. ลดโอกาสการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิธีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงานเพื่อป้องกันการรวมกลุ่ม
๔. ตรวจสอบพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ระดับบริหารเนื่องจากมีแนวโน้มที่จะเกิดผลประโยชน์สูง
๕. มีระบบพิจารณาคัดเลือกผู้ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการเงินทุกระดับเป็นพิเศษและควรให้ตรวจสอบพฤติกรรมร้ายรายผิดปกติ
๖. ควรมีการศึกษาวิจัยอย่างแท้จริงในกลุ่มงานที่มีปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนสูง
๗. ควรมีการทดสอบเรื่องความซื่อตรงของข้าราชการ บุคลากร ในหน่วยงานเป็นครั้งคราว
๘. ทำการสำรวจทัศนคติของประชาชน และผู้มารับบริการ เพื่อประเมินผลการทำงานและการคอร์รัปชัน

ข้อเสนอแนะ

มาตรการทางกฎหมายในการห้ามพฤติกรรมผลประโยชน์ทับซ้อนไม่พอเพียงในการป้องกันและปราบปรามปัญหา การมีจริยธรรมของผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ หรือการมีจิตสำนึกในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นสิ่งที่ป้องกันปัญหาได้มีประสิทธิภาพมากกว่า และการควบคุมตรวจสอบจากประชาชนในชุมชนมีประสิทธิผลมากกว่าการตรวจสอบด้วยหน่วยงานของรัฐ หากแต่สภาพสังคมที่ขาดจิตสำนึกหรือการตระหนักในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ฉะนั้น การป้องกันปัญหาโดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกนักการเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเด็ดขาดไม่เพียงพอ ในระยะแรกที่สังคมไทยต้องเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน มาตรการต่างๆ ต้องมีให้ครบวงจร ทั้งมาตรการทางกฎหมาย มาตรการด้านการส่งเสริมจิตสำนึกและจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น และมาตรการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ดังนั้น แนวทางในการปรับปรุงการจัดการกับปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรยึดหลักผสมผสานมาตรการต่างๆ เพื่อให้มีความครอบคลุมมากขึ้น

การป้องกันพฤติกรรมผลประโยชน์ทับซ้อนโดยกฎหมายอย่างเดียวไม่เพียงพอ เพราะมีการหลบเลี่ยงและหาหลักฐานความผิดได้ยาก ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายต้องไปกับการทำให้กระบวนการบริหารมีความโปร่งใสและเปิดเผยต่อสาธารณะให้มากที่สุด รวมทั้งต้องสร้างจิตสำนึกและจริยธรรมของนักการเมืองด้วย นอกจากนี้แล้ว

การมีส่วนร่วมของประชาชนก็เป็นหัวใจของการเมืองและการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ที่ผ่านมามีการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับของการรับประโยชน์ เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและตรวจสอบในระดับที่ยังไม่น่าพึงพอใจ

การหลบเลี่ยงบทลงโทษทางกฎหมายได้ เพราะพิสูจน์ได้ยากหากแต่ความตระหนักในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และการตื่นตัวของประชาชนในการเข้าไปร่วมตรวจสอบ จะส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นได้รับบทลงโทษทางการเมือง เช่น ไม่เลือกผู้สมัครนั้นกลับมาอีกในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ดังนั้น นอกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เพิ่มกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร ภาคประชาชนควรได้รับการส่งเสริมให้เข้าไปมีส่วนร่วม โดยการส่งเสริมความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องการปกครองตนเองของท้องถิ่น บทบาทของประชาชน รวมทั้งความรักท้องถิ่น พฤติกรรมผลประโยชน์ทับซ้อน และมุ่งสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบ

เทศบาลเมืองลำพูนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับท้องถิ่นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และคาดหวังว่าเทศบาลจะเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยและร่วมมือกันสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต โดยยึดถือหรือมุ่งมั่นที่จะบริหารราชการ ให้เกิดประโยชน์ในท้องถิ่น มีการบริหารให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้ความสำคัญกับการต่อต้านการทุจริตและการมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อให้การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของเทศบาลเมืองลำพูนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นควรนำมาตราการป้องกันความเสี่ยงไปใช้กับผู้บริหารและหน่วยงานต่างๆ ในสังกัด ดังนี้

๑. ประชุมชี้แจงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
๒. ทำพิธีลงนามให้สัตยาบันปฏิญาณ แสดงเจตจำนง จะร่วมกันปฏิบัติตามคู่มือ
๓. ติดตามความเสี่ยงจากการควบคุมภายในและรายงานผลให้ผู้บริหารทราบทุกเดือน
๔. ปลุกฝังจิตสำนึกผู้บริหาร พนักงานเทศบาล พนักงานครูเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง และนักเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน
๕. ผลักดันให้บุคลากรปฏิบัติตามค่านิยม ไม่ปฏิบัติในลักษณะเสี่ยงต่อการทำผลประโยชน์ทับซ้อน และให้มีความเชื่อว่าผลประโยชน์ทับซ้อนดังกล่าวเป็นภัยต่อราชการ ต่อสังคมและประเทศชาติ
๖. เปิดเผยเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด
๗. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และยึดตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

๘. ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นแบบอย่างที่ดี
 ๙. ผู้บริหารต้องมีคุณธรรม ไม่มองผลประโยชน์มากเกินไป
 ๑๐. ไม่ปกป้องผู้กระทำผิด
 ๑๑. มีกลไกในการตรวจสอบที่ใช้ได้จริง
 ๑๒. สร้างกลุ่มหรือจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อส่งเสริมเรื่องการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ
 ๑๓. ส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ รวมถึงร่วมตรวจสอบ
- อันจะนำมาซึ่งการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนที่มีความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังการทุจริต
๑๔. จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การกำกับติดตาม

๑. ให้หัวหน้าหน่วยงานกำกับบุคลากรในสังกัดปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงานอย่างเคร่งครัด
๒. ให้หัวหน้าหน่วยงาน กำกับติดตาม ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน กรณีเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนขึ้นในหน่วยงาน ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบทันที